

Механізми державного стимулювання підприємницької діяльності: міжнародний досвід та перспективи імплементації в Україні

Андрій В. Космірак 1 *

¹ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна). Аспірант кафедри публічного управління та адміністрування.

* Автор-кореспондент, e-mail: sales@7dreamsport.ua

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3041-2498/2025.4.05](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.4.05)

Авторське право

© 2025 автора

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).

У статті розглянуто нагальні питання визначення механізмів державного заохочення підприємницької діяльності з опорою на міжнародний досвід та перспективи впровадження в Україні. Актуальність дослідження зумовлена потребою в формуванні нових підходів до стимулювання підприємницької діяльності, щоб не лише пристосуватися до сучасних економічних умов, а й збільшити свою конкурентоспроможність на світовому ринку. Основними проблемами визначено низький рівень державної підтримки підприємницької діяльності, брак дієвих інструментів фінансового заохочення, військові та політичні виклики. Мета полягає у сприянні покращенню державної політики щодо підтримки підприємницької діяльності в Україні шляхом впровадження ефективних та перевірених механізмів стимулювання на основі міжнародного досвіду. Дослідження має на меті зробити внесок у покращення державної політики щодо підприємницької діяльності в Україні, що посприє зменшенню перепон для розвитку бізнесу, збільшенню інноваційної активності та прискоренню економічного зростання країни. У дослідженні використано такі способи, як порівняльний аналіз, прогнозування та моделювання. За результатами аналізу сучасних наукових праць з теми дослідження виявлено, що вітчизняні науковці здійснюють аналіз законодавства, яке регулює підприємницьку діяльність, і висвітлюють тенденції стимулювання підприємницької діяльності з урахуванням досвіду розвинених держав у цій сфері. У статті наведена загальна характеристика значення підприємницької діяльності для економіки. Визначено поняття та сутність державного стимулювання підприємництва. Порівняльний аналіз досвіду таких країн, як Швеція, Німеччина, США, Сінгапур, Китай та Великобританія, дав змогу виявити ефективні підходи до механізмів державного стимулювання підприємської діяльності. Їхня практика може бути частково інтегрована в сучасній Україні. Охарактеризовано наявні інструменти державного стимулювання підприємництва в Україні. Здійснено зіставлення політики державного заохочення підприємництва в Україні з міжнародною практикою. Запропоновано модель формування механізму державного стимулювання підприємництва. Ця модель дає можливість оптимізувати взаємодію між державними органами та підприємцями, збільшуючи ефективність реалізації програм; дозволяє корегувати державну політику та приймати правильні рішення на основі зворотного зв'язку з підприємцями, полегшує процес моніторингу та оцінювання результатів державної політики й допомагає вчасно вносити зміни. Наведено рекомендації щодо покращення державної підтримки підприємництва в Україні. У висновках визначено, що впровадження міжнародного досвіду в Україні може стати важливим кроком для покращення підприємницького клімату, сприяючи створенню нових робочих місць, залученню інвестицій та розвитку інновацій.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

державне стимулювання, підприємницька діяльність, міжнародний досвід, фінансова підтримка, інфраструктура, податкові пільги, адміністративна підтримка.

e-ISSN 3041-2498

Public Management and Policy

<https://www.eu-scientists.com/index.php/pmap>

Mechanisms of State Stimulation of Entrepreneurial Activity: International Experience and Prospects for Implementation in Ukraine

Andrii Kosmirak ¹ *

¹ *Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine). Postgraduate Student of the Department of Public Management and Administration.*

* *Corresponding Author*, e-mail: sales@7dreamsport.ua

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-2498/2025.4.05](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.4.05)

Copyright © 2025
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

This piece examines the critical matter of how states can best support entrepreneurial efforts, drawing from global practices and considering their potential use in Ukraine. The importance of this research stems from the necessity to create fresh strategies that encourage entrepreneurship. The goal is to adjust to present economic realities and to enhance competitiveness on a global scale. Key issues that have been noticed include inadequate state backing for entrepreneurs, insufficient financial incentives, and the obstacles posed by military and political circumstances. The objective is to enhance Ukrainian state policy supporting entrepreneurship by implementing efficient and successful incentive systems, drawing from global best practices. The research seeks to improve Ukraine's entrepreneurship policy, aimed at minimizing obstacles to business growth, boosting innovation, and fostering economic advancement. The study employs comparative analysis, forecasting, and modeling. The analysis of current academic literature reveals that Ukrainian researchers scrutinize entrepreneurial legislation and identify trends in stimulating entrepreneurial activity, considering insights from developed nations. This paper outlines the significance of entrepreneurship for the economy in broad terms. It clarifies the concept and core of how the state encourages entrepreneurs. By analyzing the methods used by Sweden, Germany, the United States, Singapore, China, and the United Kingdom, this study pinpoints successful strategies for government support of entrepreneurial activities. Some of these methods could be adopted in contemporary Ukraine. The article assesses Ukraine's current tools to support its entrepreneurs and compares these with global practices. Finally, it suggests a model for creating a system of state-led support for entrepreneurship. This model enables improved interaction between governmental bodies and business owners, thus boosting the effectiveness of program execution. It permits adjustments to public policy and informed decision-making based on entrepreneur feedback, simplifying the process of overseeing and assessing public policy outcomes, while aiding in timely adjustments. Recommendations for bolstering state support for entrepreneurship within Ukraine are offered. The conclusions highlight that integrating international best practices in Ukraine can significantly enhance the business environment, fostering job creation, attracting investment, and encouraging innovation.

KEYWORDS

government incentives, entrepreneurship, international experience, financial support, infrastructure, tax benefits, administrative support.

1. Вступ

У сучасному глобалізованому світі підприємницька діяльність є значущим каталізатором економічного поступу, що сприяє створенню нових робочих місць, впровадженню інновацій, збільшенню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого економічного зростання. Воно передбачає організацію, управління та реалізацію комерційної діяльності, що сприяє створенню нових товарів та послуг, продукуванню прибутків та збільшенню рівня зайнятості. Підприємництво відіграє ключову роль у розбудові економіки будь-якої країни, прискорюючи економічне зростання та приносячи зиск усім галузям. Значення держави в підтримці бізнесу є визначальним, адже ефективна допомога підприємцям здатна стати фундаментом економічної стабільності та поліпшення інвестиційного клімату.

В Україні, котра нині переживає економічні труднощі та потребу адаптації до європейських норм, створення та застосування дієвих інструментів державного стимулювання задля заохочення підприємницької діяльності надзвичайно важливе. Особливо в умовах економічної нестабільності, численних бюрократичних перепон та обмеженого фінансового доступу для малого та середнього бізнесу, державна підтримка відіграє ключову роль у сприянні розвитку підприємництва.

Аби забезпечити підтримку державою ділової активності, потрібно детально дослідити стажування та застосувати найефективніші методи для стимулювання економічного розвитку, що показали свою успішність в інших галузях. Сучасний світ має багато прикладів успішних механізмів державної підтримки, котрі містять фінансові інструменти, податкові пільги, сприяння інноваціям, а також створення сприятливого правового поля для розвитку бізнесу.

2. Огляд літературних джерел

Аналіз наукових робіт, присвячених державному стимулюванню підприємницької діяльності, показує багато підходів до визначення його механізму в різних країнах. Наприклад, П. П. Поврозник [1, с. 4] у своєму дослідженні відрізняв використання бюджетних інструментів для просування підприємницької діяльності в умовах оцифрування національної економіки. Як результат, він підкреслив, що зважене використання бюджетних стимулів є однією з проблем поточного періоду економічної та соціальної трансформації України під час війни. О. П. Борисенко [2, с. 20], О. А. Мишко [3, с. 183] у своїй праці, зосереджуються на фінансових механізмах державного стимулювання підприємницької діяльності. Т. В. Мединська [4, с. 150] вивчала природу бюджетного простору в стимулюванні підприємницької діяльності на різних етапах управління: країна, регіон та місцевість. Вона підкреслила, що одним із головних завдань створення фіскального середовища на регіональному та місцевому рівнях є підготовка основи для стимулювання підприємницької діяльності за допомогою інституційних передумов збільшення податкового потенціалу, впровадженого не лише за обґрунтованою системою управління податками та місцевими витратами, а й за рахунок розвитку.

Т. О. Зінчук [5] наголошує на дієвій нормативно-правовій базі, програмах фінансової державної підтримки, програмах державної консультативної підтримки. В. В. Дикань, Н. Л. Фролова [6] наголошували на переліку найважливіших напрямів та засобів державної підтримки сталого розвитку сектору малого та середнього бізнесу, серед яких: усунення недоліків законодавства та полегшення умов для розвитку сектору малого та середнього підприємництва, спрощення можливості та збільшення джерел фінансування в процесі відновлення суб'єктів малого та середнього бізнесу, створення інфраструктури для економічного відродження цього сектору. Г. О. Скрипник та А. В. Римар [7] акцентують увагу на тому, що удосконалення фінансової підтримки підприємництва повинно бути одним із пріоритетних завдань з боку держави шляхом залучення приватного капіталу через механізми державно-приватного партнерства.

Т. Ю. Мельник вивчає положення чинного законодавства про підтримку підприємництва та подає ліміти й правила діяльності для фізичних осіб – підприємців в умовах воєнного стану [8, с. 3]. Головний зміст зазначеної публікації – це ілюстрація рішень державних органів у підтримці підприємництва. Водночас власних пропозицій щодо розв'язання проблем підприємців авторка не пропонує. А. В. Прокопець і В. Є. Губчак у праці [9, с. 71] реалізують завдання, подібні до тих, що притаманні розглянутим вище роботам, додаючи аналіз

міжнародного досвіду економічно розвинутих країн у підтримці підприємництва. Є. В. Мозговий [10, с. 202] досліджував державну підтримку підприємців в умовах війни, що передбачає цілковите чи часткове відшкодування державою витрат на відбудову об'єктів, пошкоджених в ході воєнних дій. Я. Березівський [11, с. 114] та О. С. Другова, Д. В. Липовий, Т. І. Лункіна [12, с. 22] досліджували інструменти та механізми державного стимулювання підприємницької діяльності з урахуванням міжнародного досвіду.

Незважаючи на різні підходи, деякі аспекти ще потребують глибшого вивчення. Зокрема, не вистачає комплексної оцінки результативності механізмів державного заохочення підприємництва на основі міжнародного досвіду.

3. Постановка завдання

Мета дослідження полягає в аналізі міжнародного досвіду державного стимулювання підприємницької діяльності, вивченні його адаптації до українських реалій та розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізмів підтримки підприємців в Україні. Це дослідження дозволить не тільки оцінити поточний стан державного стимулювання бізнесу в Україні, але й запропонувати шляхи поліпшення політики, що сприятиме розвитку підприємництва та економічному зростанню в країні.

4. Методи та матеріали

Дослідження базувалося на всебічному огляді наукових робіт та звітів, що стосуються державної підтримки підприємництва, зосереджуючись на міжнародному досвіді. Головною метою було вивчення закордонного досвіду та визначення перспектив його впровадження в Україні.

Основою методу досліджень є збірка загальних та спеціальних когнітивних наукових методів. На етапі формування концептуального апарату були використані методи аналітичного та синтезу, узагальнення та наукову абстракцію. Аргумент щодо природи механізмів державного стимулювання підприємницької діяльності, визначення їх компонентів проводиться за допомогою системних та структурних методів. Використання методів індукції та дедукції може підтримувати теорію державних стимулів для підприємництва на основі міжнародного досвіду. Методи спостереження та порівняння були використані для вивчення ситуації заохочення поточних стартапів. Для дослідження сучасного стану державного стимулювання підприємницької діяльності використовувались евристичні методи, а також методи логічного узагальнення.

Одним з важливих методів дослідження став порівняльний аналіз, який був використаний для вивчення міжнародного досвіду в галузі державного стимулювання підприємницької діяльності. Проаналізовані стимулюючі механізми країн, таких як Швеція, Німеччина, США, Сінгапур, Китай та Великобританія. Порівняння цих методів з українськими умовами дозволило надати рекомендації щодо покращення механізму державного стимулювання підприємницької діяльності.

Крім того, було розроблено механізм державної підтримки підприємництва, який охоплює всі ключові аспекти підтримки бізнесу: фінансування, податкові пільги, інфраструктуру, адміністративні важелі та інновації. Це дасть змогу створити сприятливі умови для розвитку підприємництва та економічного зростання країни.

5. Результати та обговорення

Однією з найважливіших рис сучасного розвитку підприємницьких систем в усьому світі є зростання економіки, що ґрунтується на заохоченні підприємницької діяльності та запровадженні дієвих інструментів, які спрямовані на перетворення цієї активності та суспільних очікувань учасників бізнесу на результативно функціонуючі підприємницькі структури. Досягнення таких результатів можливе лише за умови ефективної державної політики, спрямованої на розвиток підприємництва. Ця політика має містити елементи, які найбільше лібералізують підприємницьке середовище. Аналогічні процеси спостерігаються і в

Україні, де основною рушійною силою економічного зростання є розквіт бізнес-активності в усіх секторах народного господарства.

Державна підтримка підприємництва полягає у цілеспрямованому формуванні пріоритетів в економіці та правовому регулюванню, що сприяє розвитку бізнесу через залучення матеріально-фінансових ресурсів на вигідних умовах. Останнім часом держава впроваджує різноманітні програми підтримки бізнесу, зокрема пільгове кредитування та гранти для започаткування власної справи. Зусилля спрямовані на формування сприятливого інвестиційного клімату для залучення як внутрішніх, так і закордонних інвесторів. Для них пропонуються готові рішення, починаючи від технологічних підключень до створення концесійних проєктів. Водночас відбувається систематична дерегуляція: регуляторні заходи переглядаються, оптимізуються, скасовуються або переводяться у цифровий формат.

1. Держава особливо зобов'язана підтримувати невеликий та середній бізнес. У складних обставинах для його плавної роботи уряд ініціював кілька заходів щодо стабілізації функціонування підприємств та стимулювання ділової активності. Національна рада відновлення України після війни стала вирішальною сутністю у формуванні всебічного плану відновлення післявоєнного відновлення та розвитку нації. Його діяльність охоплює реконструкцію інфраструктури, модернізацію структури економіки, впровадження механізмів зайнятості та перезапуск економічної діяльності. Фонд був створений виключно для підтримки малого та середнього бізнесу.

2. Значні та новаторські відкриття. Кількість підприємців, які можуть сприяти розвитку спрощеної системи, розширюється. Ставка податку для більшості підприємств обчислюється на рівні 2 % від загального прибутку, за винятком будь-яких винятків. Податкові нарахування для приватних підприємців 1-ї та 2-ї групи спрощених систем, земельних та екологічних податків для певних територій також були скасовані, механізми надання благодійної допомоги від бізнесу без додаткових витрат були розширені, а також тимчасово звільнені від виплати внесків на соціальні фонди. 3: впроваджуються заходи щодо зменшення бар'єрів для бізнесу. Понад 600 ліцензій на бізнес та регуляторні обмеження були тимчасово зняті, а податкові аудити та покарання за порушення касового реєстру (за винятком підприємств, що займаються акцизними товарами), були припинені.

3. Держава почала встановлювати юридичну основу для компенсації, що виникла внаслідок збитків або знищення майна, спричиненого військовими діями. Процес оцінки збитків та збитків вже затверджений. Додаткові дії включають створення системи, яка дозволяє отримати практичну компенсацію втрат, які зазнає бізнес.

4. Ухвалено низку законодавчих змін, мета яких – надання державної фінансової підтримки підприємцям та бізнесу в умовах воєнного стану. Зокрема, оновлено програму «Підтримка», в межах якої підприємці можуть отримати допомогу у розмірі 6500 грн. Особливу увагу приділено підтримці аграрного сектору, враховуючи його ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки країни. Серед головних заходів для аграрних підприємств слід відзначити компенсацію відсотків за кредитами, а також запровадження безвідсоткових кредитів в межах програми «Доступні кредити 5-7-9%» для купівлі сільгосптехніки, поповнення обігових коштів для закупівлі насіння, добрив і паливно-мастильних матеріалів.

5. Активно впроваджуються заходи державної підтримки задля сприяння переміщенню бізнесу в безпечніші регіони, особливо на Західну Україну. Це включає допомогу в пошуку нових локацій, розміщенні персоналу та найманні нових працівників. На сьогодні понад 600 підприємств успішно завершили переїзд із зон бойових дій, і 390 з них уже відновили роботу. Ще 87 перебувають на різних етапах транспортування своїх потужностей, а 151 підприємство оформлює необхідні документи або перебуває в процесі переїзду. Державна підтримка підприємництва є важливим інструментом економічного розвитку у багатьох країнах світу. Механізми стимулювання бізнесу розрізняються в залежності від рівня економічного розвитку, національних пріоритетів та соціально-економічних умов.

Аналіз міжнародного досвіду показує, що дієва державна підтримка сприяє не тільки економічному зростанню, а й поліпшенню бізнес-клімату, стимулюванню інновацій та підвищенню конкурентоспроможності економіки (табл. 1).

Як показує міжнародний досвід, дієві важелі підтримки з боку держави мають ключове значення для прискорення економічного поступу в різних країнах. Розвинені держави використовують різноманітні стратегії для стимулювання інновацій, пропонуючи фінансову

підтримку, податкові пільги та розбудовуючи інфраструктуру для розвитку стартапів і малого бізнесу. Україна може почерпнути корисні знання з цього досвіду, адаптувавши відповідні моделі відповідно до своїх унікальних економічних та соціальних умов.

Таблиця 1. Міжнародний досвід державного стимулювання підприємництва

Країна	Основні механізми стимулювання підприємництва	Цільова аудиторія	Програми/Ініціативи
США	- Підтримка малого бізнесу через SBA (Адміністрація малого бізнесу)	Малі та середні підприємства (МСП)	- Програма SBA: кредити з пільгами, поради, гарантії по кредитах. - Податковий кредит на дослідження та розробки: податкові полегшення для інновацій.
Німеччина	- Фінансування технологічних стартапів та інноваційних проєктів. - Податкові послаблення для досліджень і розробок.	Стартапи, інноваційні компанії	- High-Tech Gründerfonds (HTGF): фінансування для молодих компаній. - Податкові пільги на дослідження та розробки.
Великобританія	- Підтримка стартапів та малих підприємств через податкові знижки. - Наставницька підтримка для нових бізнесів.	Стартапи, молоді підприємці	- Схема інвестицій в підприємництво (EIS): податкові переваги для інвесторів у стартапи. - Start Up Loans - позики та наставництво для нових бізнесів.
Сінгапур	- Сприяння інноваціям через фінансування та розбудову інфраструктури для стартапів. - Залучення іноземних інвестицій.	Інноваційні стартапи, іноземні інвестори	- Startup SG – фінансування, податкові послаблення, інфраструктурні проєкти. - Enterprise Singapore: підтримка малого бізнесу.
Китай	- Сприяння розвитку високотехнологічного виробництва. - Пільгове кредитування для малого підприємництва.	Малий та середній бізнес	- Вироблено в Китаї 2025 – підтримка інновацій у ключових галузях. - Бюджетне фінансування для стартапів.
Швеція	- Підтримка сталого розвитку та соціально свідомого бізнесу. - Інвестування в екологічно дружні технології.	Соціально відповідальний бізнес	- Vinnova: фінансування інновацій для стійкого розвитку. - Податкові знижки для малих підприємств.

Джерело: сформовано автором на основі [15].

Державне стимулювання підприємництва в Україні – ключовий елемент економічної політики, що підтримує розширення бізнесу, збільшує конкурентоспроможність та відкриває нові можливості для працевлаштування. Уряд надає різноманітну підтримку підприємствам, включно з малим та середнім бізнесом, а також інноваційним проєктам і стартапам. Для ефективної підтримки підприємництва необхідно послідовно укріплювати законодавчу та інституційну базу, поліпшувати бізнес-клімат та зводити до мінімуму бюрократичні перешкоди. І тут, вирішальну роль у механізмі державного стимулювання підприємницької діяльності в Україні, відіграють інструменти, розроблені для підтримки розвитку бізнесу, особливо для малих та середніх підприємств, пропонуючи фінансові, податкові, адміністративні та інші форми допомоги (рис. 1).

Держава надає велике значення для підтримки українського бізнесу. Державні програми регулярно змінюються для заохочення найважливіших секторів підприємницької діяльності, які можуть сприяти реконструкції підприємств, які сильно впливають на війну, і служити джерелом підтримки. Для впровадження податкового адміністрування та вдосконалення спілкування між бізнесом та контролюючими органами впорядковуються різні інструменти.

Рис. 1. Інструменти державного стимулювання підприємницької діяльності в Україні
Джерело: сформовано та доповнено автором на основі [16; 17, с. 67].

Державне стимулювання підприємницької діяльності в Україні створює численні можливості для зростання бізнесу, особливо для малих та середніх підприємств. Програми підтримки, особливо в таких сферах, як фінансування, податкові пільги, інфраструктурна допомога та впорядкування адміністративних процедур, значно покращують умови бізнесу. Для забезпечення довгострокового економічного зростання важливо посилити механізми підтримки державою, підтримувати стабільне законодавство та боротьбу з корупцією.

Стимулювання підприємницької діяльності є вирішальним компонентом економічного плану, який забезпечує зростання бізнесу, створює нові можливості працевлаштування та сприяє загальному економічному прогресу. Тим не менш, кожна нація має свої унікальні характеристики з точки зору стимулювання підприємницької діяльності. Порівнюючи політику державних стимулів в Україні з міжнародними практиками, ми можемо визначити сильні сторони та сфери для підвищення ефективності програм підтримки бізнесу в Україні (табл. 2).

Порівняння державного стимулювання підприємницької діяльності в Україні з міжнародною практикою свідчить про наявність прогресу, але також вказує на численні проблеми, що гальмують ефективність програм сприяння бізнесу:

1. Фінансова підтримка. Для України важливо збільшити обсяги грантів, субсидій та фінансової допомоги, особливо для високотехнологічних підприємств. Це стане стимулом для залучення інвестицій і розвитку ключових галузей економіки.

2. Податкові пільги. Запровадження більш гнучких податкових привілеїв для стартапів та інвесторів, зокрема у сфері ІТ, може значно покращити бізнес-середовище й сприяти розвитку підприємництва.

3. Інфраструктура. Створення та активний розвиток технопарків, науково-дослідних центрів та акселераторів для стартапів дозволить Україні досягти рівня інноваційної орієнтованості, якого вже досягли передові країни світу.

4. Адміністративне спрощення. Оптимізація процедур та інтеграція державних послуг у єдину онлайн-платформу можуть суттєво полегшити ведення бізнесу та стимулювати підприємницьку активність.

Для досягнення успішного розвитку підприємництва в Україні необхідно адаптувати найкращі міжнародні практики до специфіки національного ринку, створюючи баланс між підтримкою малого бізнесу й стимулюванням інноваційної діяльності. Виходячи з аналізу

зазначених аспектів, розроблено модель формування механізму державного стимулювання підприємницької діяльності (рис. 2).

Таблиця 2. Порівняння політики державного стимулювання підприємництва в Україні з міжнародним досвідом

Критерій	Україна	Міжнародний досвід
Фінансова підтримка підприємництва	Програма «Доступні кредити 5-7-9%», гранти для стартапів, субсидії на модернізацію.	Високий рівень венчурного капіталу, державні гарантії позик, венчурні фонди (США, Німеччина, Великобританія).
Податкові пільги	Спрощена система оподаткування (єдиний податок), податкові «відпустки» для новостворених підприємств.	Податкові пільги для інвесторів через програми EIS (Великобританія), Податкові кредити на дослідження та розробки (США).
Інфраструктурна підтримка та інновації	Технопарки, бізнес-інкубатори, Український фонд стартапів.	Інноваційні хаби, індустриальні парки, науково-дослідницькі інститути (США, Сінгапур, Німеччина).
Адміністративні спрощення	Реєстрація бізнесу через електронний кабінет, система «Єдине вікно».	«Універсальний сервіс» для бізнесу (Сінгапур, Норвегія), онлайн-реєстрація компаній (США).
Інвестиційна підтримка	Пільгові кредити та гранти для стартапів.	Венчурне фінансування, податкові пільги для інвесторів (США, Великобританія, Сінгапур).
Проблеми та виклики	Обмежене фінансування для високотехнологічних компаній, труднощі з доступом до міжнародних інвесторів.	Можливість для міжнародних інвесторів користуватися податковими пільгами, розгалужена мережа науково-технічних парків.

Джерело: авторська розробка.

Рис. 2. Формування механізму державного стимулювання підприємницької діяльності

Джерело: авторська розробка.

Створення системи для підтримки та заохочення підприємницької діяльності в Україні

потребує цілісної стратегії, що охоплює фінансові, податкові, адміністративні, освітні та інфраструктурні аспекти. Найважливішим аспектом цього процесу є регулярний моніторинг та зміна заходів на основі результатів, а також пропонує допомогу та підтримку держави на кожному етапі зростання бізнесу.

Уряд України відіграє вирішальну роль у реконструкції підприємств шляхом впровадження програм підтримки, пропонуючи фінансову допомогу, пільгове кредитування та податкові стимули. Спеціальні кредитні програми для тих, хто постраждав від війни, з пільговими ставками сприяють підприємцям в отриманні фінансів для відбудови виробництва та на потреби обігових коштів. До того ж, тимчасові податкові послаблення чи зменшення податків можуть полегшити фінансовий тягар бізнесу протягом перших років після відновлення діяльності.

Для стимулювання підприємницької діяльності в Україні важливо брати до уваги перешкоди, з якими стикаються підприємці, а також використовувати позитивний закордонний досвід. Пропозиції щодо посилення стимулів для бізнесу, наданих державою в Україні, наведені на рис. 3.

Рис. 3. Шляхи удосконалення державного стимулювання підприємництва в Україні
Джерело: сформовано та доповнено автором на основі [18].

Покращення результативності державних стимулів для підприємництва в Україні потребує втілення ретельно обдумані та комплексної стратегії. Вона має охоплювати створення фінансових інструментів, удосконалення податкової системи, покращення інфраструктури для стартапів та технологічних компаній, а також запровадження прозорих та простих адміністративних процедур. Успішна реалізація цих пропозицій сприятиме створенню середовища, яке сприяє зростанню малих та середніх підприємств, інноваціям та технологічному прогресу в Україні.

6. Висновки

Підприємництво – ключовий чинник економічного поступу кожної держави, бо воно не тільки народжує нові робочі місця, але й стимулює інновації, нарощує обсяги виробництва, підсилює конкуренцію та формує стабільні податкові надходження. Державна підтримка підприємницької справи та створення сприятливого клімату для бізнесу стають визначальними для забезпечення економічної стабільності й довгострокового зростання.

Розглянутий світовий досвід підтримки підприємництва має значний потенціал для України, але потребує адаптації до місцевих особливостей та реалій ринку. активізації розвитку підприємництва сприятиме впровадження сучасних фінансових, податкових, адміністративних та інфраструктурних механізмів здатне поліпшити бізнес-клімат в країні. Проте підкреслюється, що одного лише впровадження нових підходів недостатньо; важливо забезпечити їх ефективну реалізацію з урахуванням специфіки української економіки.

Зазначено, що система державного заохочення підприємництва не тільки впорядковує процес надання підтримки бізнесу на різних щаблях, але й покращує взаємодію між підприємцями та владою. Ця ініціатива збільшує ефективність програм стимулювання підприємницької діяльності та створює міцне підґрунтя для сталого розвитку бізнесу в Україні. Рекомендації щодо поліпшення державного стимулювання ґрунтуються на найкращих практиках країн, таких як Великобританія, США, Сінгапур, Німеччина та Норвегія.

Запропоновані ініціативи передбачають оптимізацію фінансової, податкової, адміністративної та інфраструктурної підтримки. Успішне втілення цих заходів здатне прискорити розвиток малого та середнього бізнесу, створити сприятливий інвестиційний клімат та забезпечити економічну стабільність України навіть в умовах глобальних викликів.

Майбутні наукові розвідки слід зосередити на поліпшенні фінансових, податкових та управлінських важелів підтримки, а також на стимулюванні інновацій і розбудові інфраструктури для малого й середнього бізнесу. Цей підхід гарантуватиме сталий позитивний вплив державної допомоги на підприємницьке поле й економіку України загалом.

References

1. Povrozyuk, P. P. (2023). Biudzhethno-podatkovyi instrumenty stymuliuvannya innovatsiinoho rozvytku pidpriemnytstva v umovakh tsyfrovizatsii natsionalnoi ekonomiky [Budgetary and tax tools for stimulating innovative development of entrepreneurship in the conditions of the national economy digitalization]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya "Ekonomika" – Scientific Notes of Ostroh Academy National University, "Economics" Series*, 30(58), 4–13. [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2023-30\(58\)-4-13](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2023-30(58)-4-13) (in Ukrainian)
2. Borysenko, O. P. (2022). Finansovi mekhanizmy derzhavnoi pidtrymky innovatsiinoho rozvytku pidpriemnytstva v Ukraini [Financial mechanisms of state support for innovative development of entrepreneurship in Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannya – Public administration and customs administration*, 3(34), 20–26. <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-3.3> (in Ukrainian)
3. Myshko, O. A. (2022). Finansovi instrumenty stymuliuvannya rozvytku pidpriemnytstva v Ukraini [Financial instruments to stimulate entrepreneurship in Ukraine]. *Ekonomichni nauky. Seriya "Rehionalna ekonomika" – Economic Sciences. Series "Regional economy"*, 19(75), 183–190. [https://doi.org/10.36910/2707-6296-2022-19\(75\)-21](https://doi.org/10.36910/2707-6296-2022-19(75)-21) (in Ukrainian)
4. Medynska, T. V. (2024). Sutnist fiskalnoho seredovyscha stymuliuvannya pidpriemnytstva na riznykh rivniakh upravlinnia: kontseptualizatsiia poniat [The Essence of the Fiscal Environment for Stimulating Entrepreneurship at Different Levels of Management: Conceptualization of Concepts]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*, (79), 150–159. <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-79-20> (in Ukrainian)
5. Zinchuk, T. O. (2024). Suchasni draivery innovatsiinoho pidpriemnytstva: ukraïnski realii ta yevropeïskyi dosvid [Modern drivers of innovative entrepreneurship: Ukrainian realities and European experience]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-125> (in Ukrainian)
6. Dykan, V. V., & Frolova, N. L. (2022). Napriamy ta instrumenty derzhavnoi pidtrymky rozvytku maloho ta serednoho biznesu v Ukraini u voiennyi chas [Directions and instruments of state support for the development

- of small and medium-sized businesses in Ukraine in wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-56> (in Ukrainian)
7. Skrypnyk, H. O., & Rymar, A. V. (2025). Derzhavna finansova pidtrymka pidprijemnytstva v Ukraini [State financial support for entrepreneurship in Ukraine]. <https://ir.kneu.edu.ua/bitstreams/078adef6-8058-466a-af1d-c0d543c8b7e6/download> (in Ukrainian)
  8. Melnyk, T. Yu. (2022). Derzhavna pidtrymka ta stymulivannia rozvytku biznesu v Ukraini pid chas dii voiennoho stanu [State support and stimulation of business development in Ukraine during martial law]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia – Economics, management and administration*, (2), 3–11. [https://doi.org/10.26642/ema-2022-2\(100\)-3-11](https://doi.org/10.26642/ema-2022-2(100)-3-11) (in Ukrainian)
  9. Prokopets, L. V., & Hubchak, V. S. (2017). Osoblyvosti derzhavnoi pidtrymky maloho pidprijemnytstva v Ukraini ta zarubizhnyi dosvid [Peculiarities of state support for small business in Ukraine and foreign experience]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, (24), 71–76. http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2017/14.pdf (in Ukrainian)
  10. Mozghovyi, Ye. V. (2024). Derzhavna pidtrymka pidprijemtsiv pid chas viiny [State support for entrepreneurs during the war]. *Biznes Inform*, (64), 202–207. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-6-202-207> (in Ukrainian)
  11. Berezivskiy, Ya. (2025). Svitovyi dosvid derzhavnoi polityky vdoskonalennia instytutsiinoho zabezpechennia tekhnolohichnoi konkurentospromozhnosti natsionalnoi ekonomiky [Global experience of the state policy of improving the institutional provision of the technological competitiveness of the national economy]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, (1), 114–119. <https://doi.org/10.31891/mdes/2025-15-16> (in Ukrainian)
  12. Druhova, O. S., Lypovyy, D. V., & Lunkina, T. I. (2025). Pidtrymka sotsialnoho pidprijemnytstva na derzhavnomu rivni [Support for social entrepreneurship at the state level]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, 10(1), 22–27. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-3> (in Ukrainian)
  13. Ukrainske parvo. (2022). Zminy do derzhavnoi prohramy “Dostupni kredyty 5-7-9 %” [Amendments to the state program Affordable Loans 5-7-9%]. *Ukrainske pravo*. <https://ukrainepravo.com/news/ukraine/zminy-do-derzhavnoyi-programy-dostupni-kredyty-5-7-9/> (in Ukrainian)
  14. Ukrinform. (n.d.). Za prohramoiu relokatsii vzhe pereikhaly ponad 600 pidprijemstv [More than 600 companies have already moved under the relocation program]. *Ukrinform*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3494791-za-programou-relokacii-vze-pereihali-ponad-600-pidpriemstv.html> (in Ukrainian)
  15. Savastieieva, O. M., Zhuravlova, T. O., & Skliarov, D. Iu. (2022). Derzhavna finansova pidtrymka innovatsiinoi diialnosti v natsionalnykh umovakh neoindustrialnoho rozvytku [State financial support for innovation in the national context of neo-industrial development]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*. (35). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-31> (in Ukrainian)
  16. Borysova, S.Ie., Kruk, O.M., & Balashova, O.V. (2024). Pidtrymka ta finansuvannia pidprijemnytskoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu [Support and financing of business activities under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-107> (in Ukrainian)
  17. Karpenko, L. M., Izha, M. M., & Horokhovskiy, M. V. (2023). Instrumenty derzhavnoi pidtrymky rozvytku maloho ta serednoho biznesu v Ukraini v umovakh voiennoho stanu [Instruments of state support for the development of small and medium-sized businesses in Ukraine under martial law]. *Publichne upravlinnia i administruvannia v Ukraini – Public management and administration in Ukraine*, (33), 67–73. <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.33.12> (in Ukrainian)
  18. Shtan, M. V. (2025). Funktsionuvannia subiektiv pidprijemnytstva v umovakh ekonomichnoi nestabilnosti [Functioning of business entities in conditions of economic instability]. *Akademichni vizii – Academic visions*, (39). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15039618> (in Ukrainian)